

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Ianvarii Et Febrvarii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258

Illvstrissimo Et Reverendissimo In Christo Patri Et Domino, D. Gabrieli
Palaeoto, S. Rom. Ecclesiae Cardinali, Et Bononien. Episcopo, Domino &
Patrono eximio, S. P. D.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77365)

ILLVSTRISSIMO ET REVERENDISSIMO IN CHRISTO PATRI

ET DOMINO, D. GABRIELI PALAEOTO, S.

ROM. ECCLESIAE CARDINALI, ET BONONIEN.

Episcopo, Domino & Patrono eximio,

S. P. D.

NTE annos non aded multos, Illustrissime Cardinalis, Antistes Reuerendissime, vir immortalis memoria dignus, Aloysius Lipomanus, tum Veronenfis Episcopus, aliquot Tomos edidit de Vitis Sanctorum: sed confusè & absque certo ordine, quod ei tum primùm hoc opus multi & sudoris & temporis suscipienti, non ita facile & promptum esset in menses distribuere Vitas, quas ex diuersis authoribus collegerat: quanquam postea id in Si-meone Metaphraste ab eo praestitum est. Sed cum in illis Tomis permultae sacrae Historiae desiderarentur, accessi ego rogatus ab amicis, & propè compulsus, & in ordinem aliquem redigere conatus sum tum ab Aloysio iam euulgatas, tum meo studio vndecunque conquirendas Historias. Neque tamen omnia, quae in suos Tomos contulerat Aloysius, in meos referre volui: immò ex ijs plurima omisi, quod meo instituto minus congruerent, nimiaque esset operis mei futura moles, si vellem omnia illius in mea transferre volumina. Vt autem maiori cum fructu id, quod conabar, possem efficere, D. Geruinus Calenius LL. Licentiatus, singularis amicus meus, & iuandae Reip. Christianae cum primis studiosus, complures hinc inde collegit manuscriptos codices, nec pauci ab alijs amicis è diuersis locis ad me missi sunt: quorum fretus copia, non parum multas, easque sanè lectu dignas, in sex Tomos congeffi Historias Sanctorum, quae ita gratæ fuerunt Christianis lectoribus, vt intra paucos annos primus Tomus distractus sit, & iam denuò recusus. Quemadmodum autem Aloysio, quem dixi, id imprimis curae fuit, vt non nisi graues & fide dignas Sanctorum Vitas in lucem emitteret: ita sanè etiam ego summoperè in id incubui, nè quid vanum aut commentitiu, aut parum grauitè conscriptum, in meos Tomos admitterem: quae etiam causa fuit, vt plerasque, immò permultas historias omiserim, non quod contemnendas putem, sed nè habeant vllam occasionem ad maledicendum nati haeretici nostri, vel calumniandi labores meos, vel Ecclesiae Dei insultandi. Atque interim tamen affertur ad me à quodam amico, noui huius Euangelij concionatorculum quendam (qui etiam vt stultitiam declararet suam, ausus est decreta celeberrimae Synodi Tridentinae, cui tam multi interfuere summa authoritate & doctrina viri, censoria virgula notare, & ea sibi examinanda fumere) tum Aloysium, tum me quoque hoc nomine palàm traducere, quod sub veterum nominibus nouas confarcinauerimus Legendas, quas etiam confidenter fabulas vocat. De cuius hominis emi-

P R A E F A T I O.

nenti audacia & impudentia equidem non video quid pro dignitate dici
 queat. Dolet infelici ex his historijs adstrui inuocationem Sanctorum, &
 licet grauiſſimos earum proferamus authores, ille nos sub prætextu quasi ve-
 terum & Græcorum authorum ait nouam fabulam in theatrum producere.
 O singularem hæretici petulantiam. O os impurum, non verbis, sed verber-
 ribus contundendum. Non opus est multis tam magnum & impudens con-
 futare mendacium: vnum aut alterum tantum ex vetulſtis patribus attulisse sat
 erit. Scripsit Gregorius Nazanzenus, quem Basilius Magnus os Christi di-
 cere non dubitat, Orationem in laudem Cypriani Episcopi & martyris: in
 ea extrema inuocat sanctissimum martyrem: Tu nos, inquit, è cælo beni-
 gnus aspicias, sermonesque & vitam gubernes &c. Scripsit aliam in Basilij,
 itemque tertiam in Athanasij laudem, in vtraque illos inuocans. B. Hierony-
 mus incomparabili doctrina & sanctitate vir scripsit Vitam Paulæ viduæ, & in
 ea his verbis eam inuocat: Vale, ô Paula, & cultoris tui vltimam senectutem
 orationibus iuuua. Sed hæc & id genus innumera alia huic nugatori nõ nisi ab
 Aloysio & Surio confictæ fabulæ erunt. Quid istis facias, qui non nisi de-
 dita opera mentiri, & contra suam ipsorum conscientiam, malo dæmone
 impellente, clarissimam veritatem oppugnare videantur? Hæc teterrima
 mentiendi libido grassatur in nouo Euangelio, hac innumeri ita fascinatür ab
 istis scycophantis, vt turpissima eorum mendacia pro ipso Euangelio comple-
 ctantur, putentque vera esse, quæ isti petulanter confingere non verentur.
 Et reuera cum huiusmodi deploratæ nequitie hominibus contendere, nihil
 est aliud, quàm bonas horas malè collocare, nisi quòd miserorum saluti con-
 sulendum est, quos iam sub specie veri in errorem induxerunt: & præmo-
 nendi illi, qui necdum ab eis euerſi sunt. Hac ego, Illustrissime Cardinalis,
 paucis volui apud tuam Celsitudinem cõqueri de perfricta nostrorum hære-
 ticorum fronte, proiectaque audacia: nec mihi necesse fuit hæretici nomen
 exprimere, quippe quem ego indignum censeam, qui in hoc sanctarum hi-
 storiarum opere nominetur. Nobis id prorsus curæ esse non debet, quid de
 sacris Historijs sentiant tales, omni vera luce destituti: immò verò tanto gra-
 tiores eæ nobis esse debebunt, quanto ab illis impudentius reiſciuntur. Ni-
 hil habent illi de spiritu Christi: non est igitur mirum, si fastidiant illustria il-
 lius spiritus munera & charismata, quibus is ornauit sanctos suos. Atque
 vtinã fastidirent tantum, non etiam sceleratè calumniarentur. Audent enim
 illi Paulo & Hilarioni, quorù vitas scripsit B. Hieronymus, partim fidem de-
 trahere, partim homicidij crimen affingere: S. Martinum Apostolicæ gratiæ
 pôtificem, necromanticum appellare, Brigidam Scotiæ sanctissimam virginem,
 magam dicere: Antonij, Hilarionis, Macarij, &c. res gestas non solum in-
 credibiles, sed ridiculas etiam asserere: pleni scilicet illo spiritu, qui per os
 Phariseorum olim de CHRISTO garriebat, eum in Beelzebub principe dæ-
 moniorum eijcere dæmonia. Itã planè in eam impietatis voraginem iam
 deuoluti sunt, vt rectè quadret in eos illud Salomonis: Impius cum in pro-
 fundum venerit malorum, contemnit. Indè aded est, quòd semper seipsis
 fiunt deteriores, & ab alijs in alios errores prolabuntur, ex Luteranis subin-
 dè fiunt Calviniani, misereque tanquàm paleæ quædam à nequam spiriti-
 bus fursum deorsum iactantur. Sed abeant illi, quò digni sunt. Nos in san-
 ctis

Luc. 7.

Prou. 15.

P R A E F A T I O.

ctis hominibus Christi potētiam suspicimus & prædicamus. Discimus ex il-
lorū rebus gestis, qua via nobis gradiendum sit, si velimus ad Christum perue-
nire. Ea via arcta est, nec admittit desides & voluptarios. Propter verba labio-
rum tuorum, ait Propheta ex persona sanctorum omnium, ego custodiui vi-
as duras. Sed eæ tamen quanuis duræ sint laborantibus, vt ait Augustinus, mi-
tescunt amantibus. Viam mandatorum tuorum cucurri, dicit idem Propheta,
cùm dilatasti cor meum, nempe spiritu charitatis. Et rursus idem ipse, In Deo
meo, inquit, transgrediar murum. Et Apostolus, Omnia possum, inquit, in
eo, qui me confortat. Et multa sanè ille & fecit & pertulit, quæ impossibilia &
incredibilia videantur, si humano sensu, non diuinæ gratiæ efficacia, ea metiri
velis. Idem de innumeris alijs DEI amicis sentiendum est: in quorum Vitis
cùm legimus eiusmodi res, quæ fidem excedere videantur, animum ad Christi
virtutem referre debemus, qui est mirabilis in Sanctis suis. Contemnere verò
eas res, aut etiam calumniari, hominum impiorum est. O si ferueremus spiri-
tū, si Christi ardens amor totos nos vendicaret sibi, possemus & nos, quæ in il-
lis admiramur. Animalis homo, ait Apostolus, nō percipit ea, quæ sunt spiri-
tūs Dei. stultitia enim est illi, & nō potest intelligere. Ex animali ergò fiat spi-
ritalis, & sentiet efficaciam spiritūs. Vtinam efficere possemus, vt sacrarū histo-
riarū lectione delectarētur pleriq; omnes. Habēt enim exempla Sanctorū sin-
gularē quandā vim, & cùm attentē legūtur vel audiūtur, quibusdā stimulis ani-
mos pungūt. Fatetur hoc de seipso B. Augustinus in Confessionū libris, cùm
audisset legi vitam S. Antonij eremitæ, quam hæretici nō solum incredibiles,
sed etiam ridiculas res habere mentiuntur. Potest autem diligens Lector etiam
hoc non absque ingenti fructu in his historijs obseruare, eos omnes, quorum
in Tomis nostris Viras edimus, eiusdem planè fuisse fidei & religionis, cui-
us est hodiè Romana, eademque Catholica Christi Ecclesia, à qua hæretici
omnes, ceu paleæ ex horreis excussi, discesserunt. Hinc illæ lachrymæ, hinc il-
lud odium sacrarum historiarū. Vident boni viri suas nœnias, quas puram do-
ctrinam vocant, longè ab horum doctrina & moribus discrepare, vidēt se ho-
rum illustribus exemplis, & insignibus miraculis miserè premi: & cùm non
possint aliud, veritatis pondere oppressi, fabulas esse calumniātur, tametsi nos
reuerà non nisi graues & fide dignas historias orbi depromere voluimus. Scio
laborem hunc meum gratissimum fuisse etiam maximis & clarissimis Princi-
pibus, & in ijs duobus summis Pontificibus Pio V. & Gregorio XIII. quo-
rum priori quidem inscripseram Primum Tomum, qui nunc aliquot historijs
auctus denuò prodit in lucem: sed cùm ille sanctissimæ memoriæ Pontifex
abiērit è vita, huic alteri editioni nouus quærendus erat patronus. Itaque tua
Celsitudo, amplissime Cardinalis, non immeritò mihi cum primis digna visa
est, cui Tomum hunc & recognitum diligenter & locupletatum propensissi-
mo animi studio dedicarem. Non semel enim expertus sum illius erga me sin-
gularem beneuolentiam & humanitatem, ità vt ego ingritudinis turpem
omninò notam vix euasurus sim, si non aliquo officio publicè omnibus te-
statum efficiam, multorum eius beneficiorum haudquaquàm immemorem
me esse. Oro autem quàm possum obnixè, vt T. C. gratum habeat, quod ab
homine tenui offertur. Nolebam hīc immorari T. C. laudibus, tametsi pos-
sem etiam absque vlla adulationis suspitione. Maior est enim T. C. & lon-

P R A E F A T I O .

gè illustrior virtus, quàm vt debeat tam inepti & imperiti hominis inculta & rudi oratione celebrari. Deus Opt. Max. velit C. T. Ecclesie suæ diù permanere saluam & incolumem, Cardinalis Amplissime, Patrone obseruandissime, Ex Carthusia Coloniensi 7. Martij, Anno LXXVI.

C. T. obseruantissimus cliens

F. Laurentius Surius
Carthusianus.

P I O E T C A N D I D O
L E C T O R I S .

Lib. 8. ca. 6.

1. Mach. 2.

Heb. 11.

Quod plus moueant, fortiusq; ad Christianam pietatem extimulent exempla quàm verba, pleniusq; sit opere docere, vt inquit Magnus ille Leo Pontifex, quàm verbo, testantur tam multi sancti & eruditissimi Patres, qui Sanctorum vtriusque sexus hominũ Vitas describendas sibi sumpserunt, & cum ineffabili fructu ad posteritatis notitiam transmiserunt. Nouimus ex D. Augustini Confessionibus, quantum illi adhuc vacillanti contulerit audita vita beatissimi Antonij Eremitæ: nec dubium, quin innumeris alijs idẽ euenerit. Nostri instituti primus author & patriarcha Dominicus Patrũ exemplis summopere delectatus, ad supremam vite spiritalis & religiosæ perfectionem peruenit. D. Thomas Aquinas, sui patris Dominici vestigijs insistens, eiusmodi lectione haud vulgariter afficiebatur: nec id sanè absq; ingenti fructu. Quod si verò his solidiora petimus, non desunt nobis ne ipsius quidem scripturæ diuinæ testimonia. Iesus Syrach à cap. 44. vsque ad quinquagesimum primum in suo Ecclesiastico quid aliud, quàm Sanctorũ, qui in hac vita Deo placuerũt, exempla cõmemorat, eaq; nobis ob oculos spectanda & imitanda proponit? Matathias ille legis eximius zelator cum ab hac vita esset abiturus, filios suos nullare alia magis, quàm recitãdis Patrũ gestis, ad agendum fortiter pro Deo eiusq; sanctissimis legibus exhortatur & confirmat. Sed & in nouo Testamento D. Paulus prolixus est in precedentium sanctorum Patrum celebranda fide. Possent huius generis permulta alia adduci, sed res per se adeò illustris & perspicua est, vt supernacaneũ videri possit illi docendæ rationes & argumenta adhibere. Itaq; non possum non approbare, atque etiam commendare tam pium studium R. Patris D. Laurentij Suriij Carthusiani, qui nõ paruo labore has Sanctorum Vitas ex diuersis authoribus & egregijs manuscriptis exemplaribus collegit, & tanquàm rarum quendam thesaurũ Catholicæ Ecclesiæ hominibus cõtulit: quàm spectabilis viri D. Geruini Licentiati vtriusq; Iuris diligentiam & sedulitatẽ, tum in ponenda sua in MS. exemplaribus conquirendis opera, tum in excudendo opere tam pio & Ecclesiæ salutarĩ. Tu itaq; his fruere, Lector amice, nihil ambigens, quin eorum lectio non solum detrimentum nullum aut perniciem, sed ingentes potiùs & vberimos tibi sit fructus allatura. Vale.

F. Theodoricus Buscoducensis, fratrum
Dominicanorum intra Coloniã Prior,
& Apostolicus Inquisitor.

INDEX GE.